

> Retouradres Postbus 2518 6401 DA Heerlen

Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie
t.a.v. xxxxxxxxxx
Postbus 20062
3502 LB UTRECHT

Stadsplateau 1
3521 AZ Utrecht
Postbus 2518
6401 DA Heerlen
T 088 120 5000
www.igj.nl

Inlichtingen bij

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Ons kenmerk

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Datum 21 februari 2023
Betreft Reactie op uw brief: beschikbaarheid hoog complexe
ggz-zorg

Geachte xxxxxxxx,

Op 12 januari 2023 ontving ik uw brief over de beschikbaarheid van hoog complexe ggz-zorg. In deze brief deelt u meerdere aspecten van uw zorgen over de beschikbaarheid van hoog complexe ggz-zorg. Wij hebben elkaar hier inmiddels over gesproken. In deze brief geef ik eveneens schriftelijk mijn reactie.

Gedeelde zorg

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd deelt met u de zorg dat sluiting en afbouw van specifiek zorgaanbod risico's met zich meebrengt. In mei 2022 brachten wij daar een [signalering](#) over uit en deelden onze zorgen over de mogelijke effecten hiervan op de kwaliteit en veiligheid van zorg aan cliënten en wachtenden in de ggz.

We schreven hierin onder meer:

"Met het afbouwen van zorgaanbod en sluiten van locaties kan extra druk ontstaan op de wachttijden met grote impact voor cliënten en wachtenden. De inspectie is bezorgd over de mate waarin zij goede, passende zorg kunnen – blijven – ontvangen. Het vraagt ook om een beschouwing op regionaal en landelijk niveau: wat betekent de afbouw of sluiting van aanbod bij een individuele zorgaanbieder voor de kwaliteit en continuïteit van zorg voor cliënten en wachtenden in de regio? En hoe is dat wanneer het specialistisch aanbod betreft met een bovenregionale functie? Er is een risico dat afbouw en sluiting van aanbod door individuele zorgaanbieders, zonder regionale en landelijke analyse en afstemming leidt tot een toename van wachttijden en afname van kwaliteit en continuïteit van zorg."

Zicht op bestaande en gewenste capaciteit

De inspectie onderschrijft het belang van het gestelde doel in het Integraal Zorgakkoord (IZA) om zicht te krijgen op de benodigde capaciteit, voorzieningen en infrastructuur van (boven)regionaal cruciaal zorgaanbod, passend bij de zorgvraag van de patiënt.

De IGJ hecht dan ook veel waarde aan de toezegging van de IZA-partijen in de

onlangs vastgestelde *Handreiking cruciale ggz*, dat in afwachting van verdere uitwerking geen onvoorziene cruciale ggz gestopt wordt.

Datum
21 februari 2023

Om zicht te krijgen op de benodigde capaciteit, zijn actuele regiobeelden noodzakelijk. Met het oog op de zorgen en risico's voor de kwaliteit en continuïteit van zorg voor de individuele patiënten dringt de IGJ aan op urgentie bij betrokken partijen om te komen tot deze plannen. Tot die tijd is goede samenwerking en communicatie tussen alle partijen die een rol en verantwoordelijkheid hebben in dit stelsel voor cliënten die dit nu betreft noodzakelijk.

Toezicht

De IGJ ziet toe op de continuïteit van zorg en hoe individuele zorgaanbieders dit inrichten. Wij verwachten van zorgaanbieders dat zij voorbereid zijn op een scenario waarin discontinuïteit van de zorgverlening dreigt te ontstaan. Bijvoorbeeld als gevolg van een mogelijk faillissement of voorgenomen besluit om te stoppen met het aanbieden van bepaalde vormen van zorg. Dit betekent dat de IGJ erop toeziet dat de zorgaanbieder stappen onderneemt om negatieve gevolgen voor cliënten zo veel als mogelijk te voorkomen of te beperken.

Sluiting of afbouw van zorg

Ten tijde van de aangekondigde sluitingen van de in uw brief genoemde zorgaanbieders heeft de IGJ ongeveer tien signalen ontvangen. Deze signalen betroffen zorgen over de overdracht van zorg naar een andere aanbieder, de gevolgen hiervan voor patiënten en angst voor wachtlijsten. De IGJ heeft deze signalen meegenomen in het toezicht naar hoe de betreffende zorgaanbieders de zorgplicht hebben uitgevoerd. Uit dit toezicht blijkt dat zorgaanbieders zorgvuldige afwegingen hebben gemaakt. Zoals met u besproken geven deze signalen de IGJ geen aanleiding om nader onderzoek te doen. De IGJ heeft recent geen signalen ontvangen over discontinuïteit of ontbreken van passendheid van hulp.

Gezamenlijke besluitvorming over wat nodig is voor een patiënt is essentieel. In deze gaat het om specialistische zorg aan een kleine, complexe groep cliënten voor wie beperkt alternatieven bestaan. Voor deze patiënten kan bijvoorbeeld klinisch aanbod passend zijn conform de geldende richtlijn en zorgstandaard. Meerdere organisaties hebben hierin een rol en verantwoordelijkheid.

Het is in de eerste plaats aan de zorgaanbieders om goede kwaliteit en continuïteit van zorg te bieden. Maar ook zorgverzekeraars, zorgkantoren en gemeenten, hebben een belangrijke verantwoordelijkheid bij het realiseren van goede en toegankelijke zorg. Wanneer patiënten na sluiting op een wachtlijst terecht zijn gekomen of naar hun mening toch geen adequate vervangende zorg hebben ontvangen, dan is het belangrijk dat zij zich melden bij hun zorgverzekeraar. Via zorgbemiddeling kunnen zorgverzekeraars hun verzekerden bemiddelen naar een alternatieve zorgaanbieder. Het is aan de NZa in haar rol als toezichthouder om vast te stellen of er aan de zorgplicht is voldaan. Het is aan het veld om stelling te nemen over de effectiviteit van behandelingen en op basis daarvan richtlijnen eventueel aan te passen. Juist in situaties waarin keuzes van een individuele aanbieder, gevolgen kunnen hebben voor het zorgaanbod in een regio, is samenwerking en regie tussen alle betrokken partijen van groot belang.

Wanneer wij signalen en meldingen ontvangen dat de continuïteit van zorg in dergelijke situaties niet geborgd is, neemt de IGJ contact op met de

zorgaanbieder, wanneer deze zelf nog geen contact heeft gelegd. We informeren ons over de actuele situatie, de gemaakte plannen en te nemen stappen. Waar nodig maken we afspraken met de zorgaanbieder en leggen we contact met ketenpartners. Onze focus bij dit toezicht is de kwaliteit en veiligheid van zorg aan cliënten en wachtenden.

Datum
21 februari 2023

Zoals reeds met u besproken vragen we u om concrete en recente signalen met ons te delen. Deze signalen gebruiken wij voor het inrichten van ons toezicht waarbij we afwegen of een zorgaanbieder de juiste stappen onderneemt om negatieve gevolgen voor cliënten zo veel als mogelijk te voorkomen of te beperken. De ggz staat, evenals andere zorgsectoren, al geruime tijd onder druk. De IGJ is ervan doordrongen dat dit impact heeft op de patiënten en professionals die werkzaam zijn binnen de ggz.

Met vriendelijke groeten,

Angela van der Putten
Hoofdinspecteur-directeur Jeugd en Maatschappelijke Zorg